

Jak nasza konsumpcja zależy od dochodu? Jest to jedno z najważniejszych pytań w ekonomii, którą przykuwało uwagę m.in. Johna Maynarda Keynesa i Milтона Friedmana. Obecnie, zainteresowanie tym pytaniem wzrasta ponieważ nierówności dochodowe wzrastają nieprzerwanie od około 40 lat. Niemniej jednak, nierówność dotyczy nie tylko różnic w poziomach dochodów, ale również tego, jak bardzo zmienne i niepewne są nasze zarobki. Jest tak z uwagi na awersję do ryzyka - podejmujemy różne działania, których celem jest ograniczenie wahań naszego poziomu życia, próbując uniezależnić go od zmian dochodu. Dlatego właśnie pożyczamy i oszczędzamy i dlatego też nierówności majątkowe są istotną składową analizy dobrobytu społecznego.

W tym projekcie chcę zbadać nierówność w zabezpieczeniu konsumpcji przed ryzykiem zmian dochodu oraz tym, jak wpłynęły na nią innowacje finansowe. Obecnie każdy może korzystać z mobilnych aplikacji oferujących dostęp do istotnych informacji wpływających na rynki finansowe, doradztwo finansowe lub nawet aktywny handel instrumentami finansowymi. Zatem, innowacje finansowe mogą wyrównywać nierówności w zabezpieczeniu konsumpcji przed ryzykiem zmiany dochodu. Z drugiej strony, rozwój rynków finansowych doprowadził również do pojawienia się nowych, bardziej skomplikowanych instrumentów finansowych. W związku z tym możliwe jest, że innowacje finansowe pogłębiają nierówność w zabezpieczeniu konsumpcji, gdyż jedynie lepiej wykształceni, dysponujący większą wiedzą nt. finansów mogą w pełni z nich korzystać.

Z uwagi na drugą hipotezę, w badaniu należy uwzględnić również inne aspekty edukacji, które mogą pozytywnie wpływać na zabezpieczenie konsumpcji. Przykładowo, osoby wykształcone mogą mieć bardziej stabilne zatrudnienie. Po drugie, badania empiryczne wykazują, że ludzie łączą się w pary w oparciu o podobieństwa (zjawisko to określa się mianem kojarzenia wybiórczego dodatniego). W związku z tym, partnerzy osób wykształconych są, co do zasady, wykształceni, co zapewnia większą stabilność dochodową ich gospodarstwa domowego. Po trzecie, można zaryzykować hipotezę, że osoby wykształcone formułują dokładniejsze przewidywania własnej sytuacji finansowej w przyszłości. Wszystkie wymienione wyżej czynniki sprawiają, że ryzyko zmian dochodu jest niższe dla lepiej wykształconych i mogą oni lepiej zabezpieczać swoją konsumpcję przed tym ryzykiem.

Na potrzeby mojego badania, uwzględniając wymienione wyżej czynniki i hipotezy, przeprowadzę analizę danych z badania panelowego Survey on Household Income and Wealth prowadzonego we Włoszech od lat 60-tych minionego wieku aż do dziś. Badanie to zawiera informacje o charakterystykach społecznych i ekonomicznych respondentów, ich dochodach, majątku, konsumpcji i oczekiwaniach. Wyniki tych analiz posłużą do skalibrowania parametrów matematycznego modelu gospodarki który wykorzystam do przeprowadzenia symulacji pozwalających na wyizolowanie wpływu innowacji finansowych na nierówność w zabezpieczeniu konsumpcji oraz innych wymiarów nierówności.

Musimy dogłębniej zrozumieć wielowymiarowy charakter nierówności, aby lepiej sobie z nimi radzić. Mój projekt ma na celu zrozumieć znaczenie wpływu edukacji i innowacji finansowych na ewolucję nierówności, wskazując nam, jak powinniśmy je uwzględnić w polityce gospodarczej. Nie znaczy to, że znaczenie tego projektu nie ogranicza się jedynie do analizy nierówności. Wiele narzędzi interwencji rządu w gospodarce sprowadza się do wpływania na dochody indywidualne. Czy interwencja osiągnie swoje skutki, a jeśli tak, w jakim stopniu, zależy właśnie od reakcji konsumpcji na wywołane interwencją zmiany dochodu.